

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: **РОЛЬ ДЕРЖАВИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ
ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ**

Виконав: здобувачка другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи бзУА
спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»
освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування»

Харламов Д.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник

Оленковська Л.П.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький 2025 рік

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра державного управління і місцевого самоврядування
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
Освітньо-професійна програма: Публічне управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри,
д. держ. упр., професор
Вікторія ФІЛІПОВА
« _____ » _____ 2025 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Харламова Деніса Володимировича
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Роль держави у забезпеченні здорового способу життя населення
керівник роботи Оленковська Лариса Павлівна, к. держ. упр., доцент
затверджена наказом закладу вищої освіти від 16.09.2025 р. № 435-с
2. Строк подання студентом роботи грудень 2025 року
3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, міжнародні соціологічні дослідження.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): Сутність поняття «здоровий спосіб життя» у контексті публічного управління. Соціологічне дослідження ролі держави у формуванні здорового способу життя населення. Напрями удосконалення інформування населення та посилення державної участі у формуванні здорового способу життя.
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень).
Робота містить 3 таблиці та 12 рисунків.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>Консультант з написання I-III розділів</i>	<i>Лариса ОЛЕНКОВСЬКА, доцент</i>	<i>16.09.2025 р</i>	
<i>Консультант з нормоконтролю</i>	<i>Наталія КРЕТОВА, провідний фахівець</i>		

7. Дата видачі завдання 16.09.2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	<i>16.09.2025-19.09.2025</i>	<i>Виконано</i>
2.	Складання і затвердження плану роботи	<i>20.09.2025-24.09.2025</i>	<i>Виконано</i>
3.	Написання I розділу	<i>25.09.2025-14.10.2025</i>	<i>Виконано</i>
4.	Написання II розділу	<i>15.10.2025-28.10.2025</i>	<i>Виконано</i>
5.	Написання III розділу	<i>29.10.2025-16.11.2025</i>	<i>Виконано</i>
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	<i>17.11.2025-23.11.2025</i>	<i>Виконано</i>
7.	Оформлення роботи	<i>24.11.2025-26.11.2025</i>	<i>Виконано</i>
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	<i>27.11.2025-07.12.2025</i>	<i>Виконано</i>
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	<i>08.12.2025</i>	<i>Виконано</i>
10.	Захист роботи в ЕК		

Здобувач _____ Денис ХАРЛАМОВ
(підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник роботи _____ Лариса ОЛЕНКОВСЬКА
(підпис) (ім'я та прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ» У КОНТЕКСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ.....	10
1.1. Теоретичні підходи до визначення поняття «здоровий спосіб життя».....	10
1.2. Роль публічного управління у формуванні здорового способу життя населення.....	16
1.3. Основні складові здорового способу життя.....	21
1.4. Аналіз існуючих державних інструментів та програм, що стимулює вести здоровий спосіб життя.....	26
1.5. Міжнародний досвід формування та підтримки здорового способу життя населення.....	34
Висновки до першого розділу.....	40
РОЗДІЛ 2. СОЦІОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЛІ ДЕРЖАВИ У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ.....	44
2.1. Методологічні засади соціологічного дослідження.....	44
2.2. Результати соціологічного дослідження та їх інтерпретація.....	47
Висновки до другого розділу.....	57
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ ТА ПОСИЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ УЧАСТІ У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ.....	61
3.1. Умови підвищення рівня обізнаності населення щодо здорового способу життя.....	61
3.2. Розширення участі держави у формуванні умов для ведення ЗСЖ.....	64
3.3. Комплексна модель підвищення ефективності державної політики у сфері ЗСЖ.....	67
3.4. Ініціатива «Активна Нація 2026–2030».....	69
Висновки до третього розділу.....	76
ВИСНОВКИ.....	80

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....83
ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ І РИСУНКІВ.....88
ДОДАТОК А.....89

ВСТУП

У сучасних умовах суспільного розвитку питання забезпечення здорового способу життя населення набуває особливої актуальності як важлива складова державної соціальної політики. Високий рівень захворюваності, війна, зниження показників народжуваності, старіння населення та зростання частки хронічних недуг стають серйозними викликами для сталого розвитку держави, економіки та системи охорони здоров'я. Відтак, формування ефективної державної політики у сфері забезпечення здорового способу життя є не лише медичним чи соціальним питанням, а й стратегічним завданням публічного управління, спрямованим на підвищення якості життя та людського потенціалу країни.

Проблематика здорового способу життя є міждисциплінарною і охоплює економічні, соціальні, культурні, правові та управлінські аспекти. Держава виступає основним суб'єктом, який формує нормативно-правові засади, створює інституційні механізми та координує діяльність різних галузей і рівнів влади для реалізації заходів, спрямованих на збереження здоров'я населення. Водночас ефективність державної політики у цій сфері значною мірою залежить від рівня міжвідомчої взаємодії, участі громадянського суспільства, впровадження інноваційних підходів до популяризації здорових практик, а також від узгодженості стратегічних рішень із потребами та очікуваннями громадян.

В умовах глобалізації, урбанізації та інформаційного перевантаження спостерігається зміна поведінкових моделей населення, що безпосередньо впливає на рівень здоров'я. Малорухливий спосіб життя, військові дії, нераціональне харчування, шкідливі звички, високий рівень стресу та недостатня фізична активність — усе це призводить до зростання хронічних захворювань і підвищення навантаження на систему охорони здоров'я. У цих умовах роль держави полягає не лише у фінансуванні медичних послуг, але й

у формуванні сприятливого середовища, яке стимулює населення до ведення здорового способу життя.

Європейський досвід демонструє, що ефективна політика у сфері громадського здоров'я ґрунтується на комплексному підході, який поєднує законодавчі ініціативи, профілактичні програми, систему освіти та соціальної реклами, а також залучення місцевих громад до реалізації оздоровчих проектів. Україна, обравши європейський вектор розвитку, поступово інтегрує принципи «здоров'я у всіх політиках», які передбачають урахування впливу кожного рішення органів влади на стан здоров'я населення.

Вибір теми кваліфікаційної роботи магістра зумовлений необхідністю системного аналізу ролі держави у формуванні політики, спрямованої на підтримку здорового способу життя населення, а також виявлення ефективних управлінських інструментів у цій сфері. Незважаючи на наявність значної кількості державних програм та стратегій (зокрема, Національної стратегії реформування системи охорони здоров'я), рівень практичної реалізації багатьох із них залишається недостатнім. Проблемами є низький рівень міжгалузевої координації, недостатня інформованість населення, обмежене фінансування профілактичних заходів, а також відсутність єдиної системи моніторингу результатів.

Тема набуває особливої ваги у контексті реалізації євроінтеграційних процесів, де одним із ключових пріоритетів є зміцнення громадського здоров'я та забезпечення сталого розвитку. Українське законодавство поступово адаптується до європейських стандартів, проте ефективність практичного впровадження цих принципів залишається проблемною. Це потребує глибшого наукового осмислення ролі держави як координатора, регулятора та стимулятора у процесі формування здорової нації.

Крім того, актуальність обраної теми зумовлена сучасними викликами, спричиненими пандемією COVID-19, наслідками воєнного стану та зростанням психоемоційного навантаження на населення. Ці фактори загострили потребу у формуванні стійких державних механізмів, здатних

забезпечити не лише медичну, а й соціально-психологічну підтримку громадян. Водночас у суспільстві підвищується рівень усвідомлення власної відповідальності за стан здоров'я, що відкриває нові можливості для партнерства між державою, бізнесом і громадянським сектором.

Таким чином, обрана тема дослідження є науково та практично значущою, адже вона дозволяє не лише проаналізувати сучасний стан державної політики у сфері забезпечення здорового способу життя, але й визначити напрями її вдосконалення з позицій публічного управління.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та практичному аналізі ролі держави у забезпеченні здорового способу життя населення, та розробці пропозицій щодо підвищення ефективності державної політики у цій сфері.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

1. Проаналізувати сутність поняття «здоровий спосіб життя» у контексті публічного управління та визначити його основні складові.
2. Дослідити сучасний стан та тенденції державної політики у сфері забезпечення здоров'я населення України.
3. Визначити роль центральних та місцевих органів влади у формуванні та реалізації політики популяризації здорового способу життя.
4. Оцінити ефективність діючих державних і регіональних програм, спрямованих на зміцнення громадського здоров'я.
5. Проаналізувати зарубіжний досвід щодо реалізації політики здорового способу життя та можливості його адаптації в Україні.
6. Сформулювати практичні рекомендації щодо вдосконалення механізмів державного управління у сфері забезпечення здорового способу життя населення.

Об'єктом дослідження є система державного управління у сфері забезпечення здорового способу життя населення, що охоплює сукупність організаційно-правових, соціально-економічних та інституційних механізмів, за допомогою яких держава впливає на формування, розвиток і реалізацію

політики у галузі громадського здоров'я. Ця система включає діяльність органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських організацій, а також механізми взаємодії між ними у процесі забезпечення умов для ведення здорового способу життя.

Предметом дослідження виступають управлінські, нормативно-правові та організаційні механізми реалізації державної політики, спрямованої на формування і підтримку здорового способу життя населення, а також напрями вдосконалення діяльності державних інституцій у цій сфері. Саме на цих аспектах зосереджується дослідження, адже від ефективності управлінських рішень, їх узгодженості та комплексності залежить кінцевий результат — покращення якості життя громадян та збереження людського потенціалу.

Методи дослідження. У ході дослідження використано сукупність філософських, загальнонаукових та спеціальних методів дослідження. Філософські методи допомогли розкрити зміст державної політики у сфері здорового способу життя. Загальнонаукові методи — аналіз, порівняння та узагальнення — застосовано для опрацювання теоретичних джерел та нормативних документів. Серед спеціальних методів використано системний підхід, структурно-функціональний аналіз та нормативно-правовий аналіз, що дало змогу оцінити особливості державного управління у сфері ЗСЖ. Емпіричну частину дослідження забезпечено шляхом проведення соціологічного опитування мешканців Харківського регіону.

Структура та обсяг дослідження зумовлені метою, завданнями, предметом та об'єктом дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 80 сторінок, з яких 71 сторінка основного тексту. Список використаних джерел містить 31 найменування.